C/2024/6827

29.11.2024

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 21 päivänä lokakuuta 2024,

Itävallan talous-, finanssi-, työllisyys- ja rakennepolitiikasta

(C/2024/6827)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 ([1]) ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241 ([2]), jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, jäljempänä ”tukiväline”, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Tukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä ja kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista, erityisesti uudistuksia ja investointeja, joilla edistetään vihreää ja digitaalista siirtymää sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta sekä vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista.

(2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/435 ([3]), jäljempänä ”REPowerEU-asetus”, joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään poistamaan asteittain unionin riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja monipuolistetaan unionin energiahuoltoa sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. Itävalta on lisännyt kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa uuden REPowerEU-luvun voidakseen rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka edistävät REPowerEU-tavoitteiden saavuttamista.

([1]) EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) Komissio antoi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen” tarjotakseen tietoa poliittisten päätösten tueksi ja luodakseen perusedellytykset kasvun lisäämiselle. Tiedonannossa kilpailukyky määritellään yhdeksän toisiaan vahvistavan tekijän avulla. Kyseisistä tekijöistä yksityisen pääoman saatavuus, tutkimus ja innovointi, koulutus ja osaaminen sekä toimivat sisämarkkinat nousevat esiin uudistusten ja investointien kannalta ensisijaisina politiikan painopisteinä, joiden avulla voidaan vastata olemassa oleviin tuottavuushaasteisiin ja parantaa unionin ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä. Komissio antoi 14 päivänä helmikuuta 2024 tiedonannon ”Sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskeva vuosikertomus 2024”. Kyseisessä tiedonannossa esitetään yksityiskohtaisesti Euroopan sisämarkkinoiden kilpailukykyyn liittyvät vahvuudet ja haasteet ja seurataan vuotuista kehitystä yksilöityjen yhdeksän kilpailukykytekijän mukaisesti.

(4) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2023 vuotuisen kestävän kasvun selvityksen 2024; tämä käynnisti vuoden 2024 eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto vahvisti 22 päivänä maaliskuuta 2024 vuotuisen kestävän kasvun selvityksen 2024 painopisteet, jotka keskittyvät kilpailukykyisen kestävyyden neljän ulottuvuuden ympärille. Lisäksi komissio antoi 21 päivänä marraskuuta 2023 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 ([4]) perusteella laadittavan varoitusmekanismia koskevan kertomuksen 2024, jossa se katsoi, että Itävalta ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoa tai sen riskiä ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Itävallan alustavasta talousarviosuunnitelmasta vuodeksi 2024. Komissio antoi lisäksi suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta sekä ehdotuksen vuoden 2024 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi 12 päivänä huhtikuuta 2024 suosituksen euroalueen talouspolitiikasta ([5]), jäljempänä ”euroaluetta koskeva vuoden 2024 suositus”, ja 11 päivänä maaliskuuta 2024 yhteisen työllisyysraportin.

(5) Unionin uusi talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. Ohjausjärjestelmään sisältyy uusi asetus (EU) 2024/1263 talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta, muutettu liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97 ([6]) ja muutettu jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annettu neuvoston direktiivi 2011/85/EU ([7]). Uuden talouden ohjausjärjestelmän tavoitteet ovat edistää tervettä ja kestävää julkista taloutta, kestävää ja osallistavaa kasvua sekä resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäistä liialliset julkisen talouden alijäämät. Uusi talouden ohjausjärjestelmä parantaa myös kansallista sitoutumista ja lisää keskipitkän aikavälin painotusta sekä vahvistaa ja johdonmukaistaa toteuttamisen valvontaa. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava neuvostolle ja komissiolle kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma. Kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma sisältää jäsenvaltion finanssipolitiikkaa, uudistuksia ja investointeja koskevat sitoumukset, jotka kattavat neljän tai viiden vuoden pituisen suunnittelukauden kansallisen vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen. Kansallisiin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisiin suunnitelmiin sisältyvien nettomenopolkujen ([8]) on täytettävä asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset, kuten vaatimus saada julkinen velka uskottavalle alaspäin suuntautuvalle polulle tai pitää se tällaisella polulla sopeutuskauden päättyessä taikka saada se pysymään maltillisella tasolla alle 60 prosentissa suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja vaatimus saada julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen laskemaan alle perustamissopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja/tai pysymään sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä. Jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden asetuksessa (EU) 2024/1263 säädettyjä kriteerejä noudattaen, sopeutuskautta voidaan pidentää enintään kolmella vuodella. Tukeakseen kyseisten kansallisten keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisten suunnitelmien laatimista komissio julkaisi 21 päivänä kesäkuuta 2024 jäsenvaltioiden kansallisten keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisten suunnitelmien ja vuotuisten edistymisraporttien sisältöä koskevia ohjeita. Komissio toimitti jäsenvaltioille tarvittaessa viiteurat ja tekniset tiedot asetuksen (EU) 2024/1263 5 ja 36 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on toimitettava kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmansa viimeistään 20 päivänä syyskuuta 2024, paitsi jos jäsenvaltio ja komissio sopivat määräajan pidentämisestä

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä huhtikuuta 2024, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Neuvoston direktiivi 2011/85/EU, annettu 8 päivänä marraskuuta 2011, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Nettomenot sellaisina kuin on ne on määritelty asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 alakohdassa: ”Nettomenoilla” tarkoitetaan julkisia menoja ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

kohtuullisella ajanjaksolla. Jäsenvaltiot voivat kansallisen lainsäädäntökehyksensä mukaisesti keskustella kansallisen parlamenttinsa kanssa keskipitkän aikavälin suunnitelmansa luonnoksesta, pyytää itsenäisiltä finanssipolitiikan instituutioilta lausunnon ja järjestää työmarkkinaosapuolten ja muiden kansallisten sidosryhmien kuulemisen.

(6) Vuonna 2024 eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen tukivälineen täytäntöönpanon kanssa. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson mukaisen politiikan ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat auttavat vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin viime vuosina annetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020, 2022 ja 2023 maakohtaiset suositukset ovat edelleen yhtä lailla tärkeitä elpymis- ja palautumissuunnitelmille, joita on tarkistettu, päivitetty tai muutettu asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

(7) Itävalta toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan nojalla elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V vahvistettuja arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 13 päivänä heinäkuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä ([9]); päätöstä muutettiin 9 päivänä marraskuuta 2023 asetuksen (EU) 2021/241 21 artiklan 1 kohdan nojalla siksi, että objektiivisten olosuhteiden vuoksi osaa elpymis- ja palautumissuunnitelmasta ei pystytä enää saavuttamaan, ja REPowerEU-luvun ([10]) sisällyttämiseksi siihen. Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti, että komissio hyväksyy päätöksen, jossa todetaan, että Itävalta on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(8) Komissio julkaisi 19 päivänä kesäkuuta 2024 Itävaltaa koskevan vuoden 2024 maaraportin. Siinä arvioidaan Itävallan edistymistä neuvoston vuosina 2019–2023 hyväksymien asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Itävalta on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Kyseisen analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata tai joihin vastataan vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Itävallan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(9) Eurostatin vahvistamien tietojen mukaisesti Itävallan julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2022 oli 3,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui 2,7 prosenttiin vuonna 2023, ja julkinen velka, joka vuoden 2022 lopussa oli 78,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, väheni vuoden 2023 loppuun mennessä 77,8 prosenttiin.

(10) Neuvosto suositti ([11]) 12 päivänä heinäkuuta 2022 Itävallalle, että se toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen ([12]) kanssa, kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Itävallalle suositettiin, että se olisi valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Itävallalle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ottaen huomioon REPowerEU-aloitteen, muun muassa tukivälineen ja muiden unionin varojen avulla. Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys ([13]) oli vuonna 2023 kiristävä (0,9 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio oli korkea. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) oli finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 kiristävä vaikutus, joka oli 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tähän sisältyy energian hintojen noususta eniten kärsiviin kotitalouksiin ja yrityksiin kohdennettujen hätätilanteen tukitoimenpiteiden kustannusten kasvaminen 0,2 prosentilla suhteessa BKT:hen. Kansallisesti

([9]) ST 10159/21; ST 10159/21 ADD 1.

([10]) Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 9 päivänä marraskuuta 2023, Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 13 päivänä heinäkuuta 2021 annetun täytäntöönpanopäätöksen muuttamisesta (ST 14472/23; ST 14472/23 ADD 1).

([11]) Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Itävallan vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Itävallan vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 334, 1.9.2022, s. 162).

([12]) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan Itävallan keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu vuonna 2023 on kymmenen vuoden keskimääräisen reaalisen potentiaalisen kasvun ja vuoden 2023 BKT-deflaattorin perusteella nimellismääräisesti arviolta 8,7 prosenttia.

([13]) Finanssipolitiikan virityksellä tarkoitetaan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että unionin talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä aiheutuvaa sysäystä talouteen. Finanssipolitiikan viritystä mitataan erona, joka muodostuu seuraavien välille: i) keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) muutos. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot.

rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvu vuonna 2023 oli 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen mukaista. Vuonna 2023 tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot olivat 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetut investoinnit olivat 3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 eli ne supistuivat 0,1 prosenttiyksikköä vuoteen 2022 verrattuna. Itävalta rahoitti lisäinvestointeja tukivälineestä ja muilla unionin varoilla. Se rahoitti julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, kuten laajakaistayhteyksien parantamiseen maaseutualueilla ja syrjäisillä alueilla sekä kotitalouksien tukemiseen fossiilisia polttoaineita käyttävien lämmitysjärjestelmien korvaamiseksi uusiutuviin energialähteisiin perustuvilla lämmitysteknologioilla. Kyseisiä julkisia investointeja rahoitetaan osittain tukivälineestä ja muista unionin varoista.

(11) Vuoden 2024 vakausohjelmassa julkisen talouden kehitysarvioiden perustana olevan makrotalouden skenaarion mukaan reaalisen BKT:n kasvun ennustetaan olevan 0,2 prosenttia vuonna 2024 ja 1,8 prosenttia vuonna 2025, kun taas kuluttajahintaindeksillä (KHI) mitatun inflaation ennustetaan olevan 3,8 prosenttia vuonna 2024 ja 2,7 prosenttia vuonna 2025. Julkisen talouden alijäämän suhteessa BKT:hen odotetaan vuonna 2024 kasvavan 2,9 prosenttiin ja olevan 2,8 prosenttia vuonna 2025, kun taas julkisen talouden velan on määrä vähentyä suhteessa BKT:hen vuoden 2024 loppuun mennessä 77,5 prosenttiin ja vuoden 2025 loppuun mennessä 77,4 prosenttiin. Vuoden 2025 jälkeen julkisen talouden alijäämän ennakoidaan supistuvan vähitellen niin, että se on 2,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026 ja 2,7 prosenttia vuonna 2027. Näin ollen julkisen talouden rahoitusaseman suunnitellaan jäävän ohjelmakauden aikana alle perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon. Julkisen talouden velan suhteessa BKT:hen puolestaan arvioidaan pysyvän vuoden 2025 jälkeen vakaana 77,4 prosentissa vuosina 2026 ja 2027. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan reaalinen BKT kasvaa 0,3 prosenttia vuonna 2024 ja 1,6 prosenttia vuonna 2025 ja yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattu inflaatio on 3,6 prosenttia vuonna 2024 ja 2,8 prosenttia vuonna 2025.

(12) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on 3,1 prosenttia vuonna 2024 ja julkisen talouden velan määrän arvioidaan supistuvan 77,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoden 2024 loppuun mennessä. Alijäämän kasvu vuonna 2024 johtuu pääasiassa inflaation viivästyneistä vaikutuksista menopuoleen (palkat, eläkkeet, indeksiin sidotut sosiaalietuudet) ja kansallisen julkisen talouden kehyksen mukaisista lastenhoitoon, asumiseen ja ilmastoon liittyvistä lisämenoista sekä hiljattain hyväksytystä asunto- ja rakennuspaketista. Tämän lisäksi useita energiaan liittyviä hätätilanteen tukitoimia, kuten sähkön ”hintajarrua”, on jatkettu vuoden 2024 loppuun asti. Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan virityksen ennakoidaan vuonna 2024 olevan elvyttävä, 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(13) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan on odotettavissa, että tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, jäljempänä ”avustukset”, rahoitetaan menoja 0,1 prosentilla suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun vuonna 2023 avustuksilla rahoitettujen menojen määrä oli 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mahdollistavat laadukkaat investoinnit ja tuottavuutta lisäävät uudistukset ilman suoraa vaikutusta Itävallan julkisen talouden rahoitusasemaan tai julkiseen velkaan.

(14) Neuvosto suositti ([14]) 14 päivänä heinäkuuta 2023 Itävallalle, että se varmistaisi vuonna 2024 finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ([15]) nimelliskasvun enintään 4,6 prosenttiin. Jäsenvaltioita kehotettiin vuoden 2023 talousarvioita toteuttaessaan ja vuoden 2024 alustavia talousarviosuunnitelmia laatiessaan ottamaan huomioon, että komissio ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisten alijäämien menettelyjen käynnistämistä vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella. Komission kevään 2024 talousennusteessa Itävallan kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ennakoidaan vuonna 2024 kasvavan 5,9 prosenttia eli suositeltua enimmäiskasvua enemmän. Kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen suositellun enimmäiskasvun ylitys vuonna 2024 on 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vaarana on, että tämä ei ole neuvoston suosituksen mukaista.

(15) Lisäksi neuvosto suositti, että Itävalta purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Neuvosto suositti vielä, että jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, Itävalta varmistaa, että tällaiset tukitoimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden nettomääräiset talousarviokustannukset ([16]) suhteessa BKT:hen ovat 1,4 prosenttia vuonna 2023, 0,4 prosenttia vuonna 2024 ja 0,1 prosenttia vuonna 2025. Erityisesti kotitalouksille suunnatun sähkön ”hintajarrun” ja energiaveron alentamisen oletetaan pysyvän voimassa vuonna 2024, vaikkakin niiden vaikutukset ovat vähäisiä ([17]). Jos saatavat säästöt

([14]) Neuvoston suositus, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Itävallan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Itävallan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 312, 1.9.2023, s. 186).

([15]) Nettomääräisillä perusmenoilla tarkoitetaan kansallisesti rahoitettuja menoja ilman i) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, ii) korkomenoja, iii) suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja sekä iv) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

([16]) Luku kuvaa kyseisten toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, tulot ja menot mukaan lukien, mutta ilman mahdollisia energiantoimittajien windfall-voitoista kannettavia verotuloja.

([17]) Toimenpiteillä, jotka Itävallan mukaan pysyvät voimassa vuoden 2024 loppuun asti, oletetaan komission kevään 2024 talousennusteessa olevan periaatteessa vaikutus talousarvioon myös vuonna 2025.

käytettäisiin neuvoston suosituksen mukaisesti julkisen talouden alijäämän supistamiseen, julkisen talouden sopeutus olisi kyseisten kehitysarvioiden perusteella 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun taas kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ([18]) elvyttävä vaikutus finanssipolitiikan viritykseen olisi samana vuonna 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Hätätilanteen energiatukitoimenpiteitä ei ennakoida purettavan mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Vaarana on, että tämä ei ole neuvoston suosituksen mukaista. Saatavia säästöjä ei myöskään ennakoida käytettävän kokonaisuudessaan julkisen talouden alijäämän supistamiseen. Vaarana on, että tämä ei ole neuvoston suosituksen mukaista. Haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen kohdennettujen hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden talousarviokustannusten arvioidaan olevan alle 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024 (verrattuna 0,4 %:iin vuonna 2023), ja tästä alle 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen (verrattuna 0,4 %:iin vuonna 2023) koskee toimenpiteitä, joilla säilytetään energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustava hintasignaali.

(16) Lisäksi neuvosto suositti, että Itävalta jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa tukivälineen avustusten ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi. Komission kevään 2024 talousennusteessa kansallisesti rahoitettujen julkisten investointien ennakoidaan vähenevän 3,5 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2023 3,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Tämä johtuu siitä, että vuonna 2023 investoinnit olivat poikkeuksellisen suuria, mikä liittyi osittain kunnalliseen investointilakiin. Näiden lisätekijöiden perusteella katsotaan, että julkiset investoinnit vuonna 2024 ovat neuvoston suosituksen mukaisia. Unionin varoilla rahoitettavien julkisten menojen, tukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mukaan lukien, odotetaan puolestaan pysyvän vuonna 2024 ennallaan 0,2 prosentissa suhteessa BKT:hen.

(17) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 2,9 prosenttia vuonna 2025 olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana. Alijäämän supistuminen vuonna 2025 johtuu pääasiassa siitä, että palkat, eläkkeet ja muut sosiaalietuudet nousevat maltillisemmin inflaation hidastumisesta johtuen, sekä siitä, että korkeiden energianhintojen vaikutuksia lieventävistä toimenpiteistä luovutaan asteittain. Julkisen talouden velan odotetaan vuoden 2025 loppuun mennessä kasvavan 77,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden velkasuhteen kasvu vuonna 2025 johtuu pääasiassa suuremmista korkomenoista vuonna 2024 ja nimellisen BKT alhaisemmasta kasvuvauhdista.

(18) Itävallan julkisen talouden kehys perustuu monimutkaiseen järjestelmään, jossa tehdään hallintotasojen välisiä tulonsiirtoja liittovaltion ja alueellisten viranomaisten välillä ja joka tarjoaa niukasti kannustimia julkisen varainkäytön tehostamiselle. Verotuksellisen autonomian puuttuminen tekee menojen rahoittamisesta liittovaltion eri tasoilla erittäin riippuvaisen tästä järjestelmästä. Vuonna 2023 vain pieni osuus julkisista tuloista oli osavaltioiden omia varoja. Samaan aikaan keskeisten palvelujen, kuten terveydenhuollon, lastenhoidon ja julkisen liikenteen, rahoittaminen on osittain riippuvaista osavaltioiden ja kuntien menoista. Väestörakenteen muutos ja vihreä siirtymä lisäävät entisestään osavaltioihin ja kuntiin kohdistuvaa kustannuspainetta, eivätkä tulot niiden omista lähteistä ole yhteydessä menojen kehitykseen. Nykyinen julkisen talouden kehys aiheuttaa tehottomuutta ja läpinäkyvyyden puutetta, koska siinä hämärtyy verotaakan ja julkisten menojen välinen yhteys. Omista lähteistä tulevien varojen mukauttaminen paremmin keskushallintoa alemman tason varainkäyttöön sekä läpinäkyvyyden ja koordinoinnin vahvistaminen ovat tärkeitä julkisen varainkäytön kokonaislaadun parantamiseksi. Kiinteistöverojärjestelmän uudistamista voitaisiin käyttää fiskaalisen federalismin ja koko verotusjärjestelmän parantamiseen.

(19) Veroyhdistelmä nojaa edelleen voimakkaasti työtuloihin (työnantajamaksut ja sosiaaliturvamaksut) sekä kulutukseen. Itävallalla oli vuonna 2022 unionin kolmanneksi korkein veroaste, minkä lisäksi verokiila oli erittäin korkea. Henkilökohtaisten tuloverojen veroluokat on vuodesta 2023 lähtien indeksoitu inflaatioon, mikä on estänyt verokiilaa kasvamasta entisestään veroprogression kiristymisen vuoksi. Samaan aikaan vuoden 2022 ekososiaalinen verouudistus toi verojen ja sosiaaliturvan osa-alueisiin liittyviä helpotuksia, ja samalla siinä otettiin käyttöön hiilidioksidin hinnoittelu liikenteessä ja lämmityksessä, mikä paransi veroyhdistelmää. Useisiin veroyhdistelmässä oleviin pitkäaikaisiin rakenteellisiin haasteisiin ei kuitenkaan ole puututtu. Tarvittavan julkisen talouden liikkumavaran luomisessa ja verojärjestelmän oikeudenmukaisuuden parantamisessa voisi auttaa myös kasvuystävällisempien verojen parempi hyödyntäminen.

(20) Terveydenhuollon menot kuuluvat unionin korkeimpiin, sillä monet terveydenhuoltopalvelut tarjotaan edelleen sairaaloissa, mikä on kallis ja tehottomampi tapa tarjota hoitoa. Julkisten terveydenhuoltomenojen ennustetaan vuoteen 2050 mennessä kasvavan 8,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun ne vuonna 2022 olivat 7,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Lisäksi väestön kasvun ja ikääntymisen odotetaan lisäävän terveydenhuoltopalvelujen käyttöä,

([18]) Tätä vaikutusta mitataan julkisen talouden perusmenojen muutoksena suhteessa BKT:n keskipitkän aikavälin (kymmenen vuoden) keskimääräiseen potentiaaliseen nimelliseen kasvuun. Perusmenoista on vähennetty i) harkinnanvaraisten tulopuolen toimenpiteiden lisävaikutus julkiseen talouteen, ii) kertaluontoiset toimenpiteet, iii) suhdanteesta johtuvat työttömyysmenot ja iv) tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustuksilla), ja muista unionin rahastoista rahoitetut menot. Muutos ilmaistaan suhteessa nimelliseen BKT:hen.

mikä pahentaa entisestään julkisen talouden kestävyyteen liittyviä huolia. Vuonna 2023 käynnistettyyn terveydenhuoltouudistukseen sisältyy merkittäviä investointeja perusterveydenhuoltoon, avohoitoon, digitalisaatioon ja ennaltaehkäisyyn. Ne voivat auttaa hillitsemään kustannuksia pitkällä aikavälillä, jos niihin liittyy rakenneuudistuksia. On ratkaisevan tärkeää varmistaa, että potilaat ohjautuvat terveydenhuoltojärjestelmässä johdonmukaisella tavalla, muun muassa varmistamalla, että perusterveydenhuollon palvelujen saatavuuden lisääntyminen vähentää olemassa olevien sairaalapalvelujen tai erikoistuneiden avohoitopalvelujen käyttöä. Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelma auttaa vahvistamaan perusterveydenhuollon avohoitopalveluja etenkin tukemalla paikallistasolla nykyisiä ja uusia perusterveydenhuollon yksiköitä. Vuonna 2023 käynnistetystä uudistuspaketista puuttuivat kuitenkin oikeudellista toimivaltaa koskevat rakenneuudistukset, joilla sovitettaisiin yhteen rahoitus- ja varainkäyttövastuut tehokkuuden lisäämiseksi. Sen vuoksi koordinoinnin ja hallinnon vahvistaminen on erittäin tärkeää.

(21) Pitkäaikaishoitoa koskeva vuoden 2023 uudistus paransi palvelujen tarjonnan riittävyyttä väestön ikääntyessä. Samalla naisten työmarkkinaosallistumisen kasvu ja perherakenteiden muuttuminen edellyttävät virallisten hoitorakenteiden vahvistamista. Vaikka pitkäaikaishoitoa koskeva uudistus on auttanut parantamaan pitkäaikaishoitohenkilöstön koulutusmahdollisuuksia, työoloja ja palkkoja, lisätoimia on toteutettava myös itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivien kotitaloudessa asuvien hoivatyöntekijöiden tilanteen parantamiseksi. Uudistuksella ei myöskään käsitelty julkisen talouden rakenteellista kestävyyttä. Pitkäaikaishoidon menojen ennustetaan lähes kaksinkertaistuvan 1,6 prosentista 3,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2022–2070. Pitkäaikaishoitojärjestelmälle on ominaista rahaetuuksia (liittovaltiotaso) ja palvelujen tarjoamista (osavaltiot) koskevan toimivallan jakautuminen. Olisi toivottavaa lisätä rahoituksen ja palvelujen välistä yhdenmukaistamista sekä eri alojen välistä koordinointia ja ottaa käyttöön yhteisiä tuloksellisuusstandardeja eri alueilla. Hiljattain perustettu hoitotyön kehittämistoimikunta (Pflege-Entwicklungs-Kommission) voisi vauhdittaa tällaisia keskusteluja. Resurssien testausta sovelletaan kotihoitoon ja yhteisöperustaiseen hoitoon, mutta ei tuettuun asumiseen. Tämä luo taloudellisen kannustimen käyttää suhteellisesti kalliimpaa tuettua asumista.

(22) Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Kyseisten uudistusten ja investointien odotetaan auttavan vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Koska aikataulu on näin tiukka, nopea eteneminen elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun tuloksellisessa täytäntöönpanossa on olennaisen tärkeää, jotta Itävallan pitkän aikavälin kilpailukykyä voidaan parantaa vihreän ja digitaalisen siirtymän avulla niin, että samanaikaisesti varmistetaan myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Jotta Itävalta voi täyttää elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvät sitoumukset elokuuhun 2026 mennessä, on olennaisen tärkeää, että se jatkaa uudistusten ja investointien toteuttamista puuttumalla asiaankuuluviin haasteisiin. Erityisesti on tärkeää edetä toisen ja kolmannen maksupyynnön valmistelussa. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen elpymis- ja palautumissuunnitelman onnistuneeseen täytäntöönpanoon.

(23) Itävallan edellytetään osana Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 ([19]) 18 artiklassa tarkoitettua koheesiopolitiikan rahastojen väliarviointia tarkastelevan kutakin Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+), koheesiorahastosta tai oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF) tuettua koheesiopolitiikan ohjelmaa viimeistään maaliskuussa 2025 ottaen huomioon muun muassa haasteet, jotka on määritetty vuoden 2024 maakohtaisissa suosituksissa, sekä kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa. Kyseinen väliarviointi muodostaa kussakin ohjelmassa perustan unionin rahoituksen lopulliselle jakamiselle. Itävalta on edistynyt koheesiopolitiikan ohjelmien ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, mutta vielä on jäljellä haasteita. Alueelliset erot ovat Itävallassa unionin pienimpiä, mutta olemassa olevat erot uhkaavat kasvaa tulevaisuudessa osittain väestökehityksen haasteiden ja tiettyjen syrjäisten maaseutualueiden väestökadon vuoksi. On tärkeää nopeuttaa koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanoa, ja ohjelmissa sovitut toimintalinjat ovat edelleen ajankohtaisia. Erityisen tärkeää on parantaa tutkimus- ja innovointijärjestelmän tehokkuutta kansallisten ja alueellisten älykkään erikoistumisen strategioiden mukaisesti ja hyödyntää tieteen ja liiketoiminnan välisiä yhteyksiä. Lisäksi on tarpeen jatkaa vihreitä investointeja erityisesti energiatehokkuuden parantamiseen ja hiilijalanjäljen pienentämiseen muun muassa kehittyvien vihreiden teknologioiden avulla. Avainasemassa ovat osallistavan ja kestävän paikallisen kehityksen tukemiseen tähtäävät yhdennetyn alueellisen kehityksen lähestymistavat. Koulutuksen ja elinikäisen oppimisen laadun ja osallisuuden edistäminen erityisesti heikommassa asemassa olevien ryhmien osalta on edelleen olennaista, ja myös aktiivista osallisuutta ja työllistettävyyttä tukevia

([19]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

investointeja olisi jatkettava. Itävalta voisi myös hyödyntää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/795 ([20]) perustettua Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä kriittisten teknologioiden, myös puhtaiden ja resurssitehokkaiden teknologioiden, kehittämisen tai valmistuksen tukemiseksi.

(24) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja muilla unionin varoilla vastataan, Itävallalla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät työmarkkinoihin, liiketoiminnan dynamiikkaan ja riskipääoman saatavuuteen sekä jatkuvaan riippuvuuteen Venäjältä tuodusta kaasusta ja suhteellisen suuriin liikenteen päästöihin.

(25) Naisten työllisyysaste kokoaikavastaavan työllisyyden huomioon ottaen on alle unionin keskiarvon, vaikka noususuuntausta onkin havaittavissa. Osa-aikatyössä olevien naisten osuus on Itävallassa unionin toiseksi suurin. Laadukkaiden varhaiskasvatuspalvelujen riittämätön tarjonta sekä voimakkaat alueelliset erot ovat merkittävä syy naisten suureen osuuteen osa-aikatyössä. Vuonna 2023 vain 24,1 prosenttia alle 3-vuotiaista lapsista osallistui viralliseen lastenhoitoon, joten varhaiskasvatuksen osallistumisaste on kaiken kaikkiaan alle unionin keskiarvon, joka on 34,9 prosenttia. Palkkatyön ja hoitovelvoitteiden kaksinkertainen rasite vaikuttaa naisiin huomattavasti enemmän kuin miehiin. Vaikka varhaiskasvatuksen saatavuuden ja laadun parantamiseksi on ryhdytty toimiin, lastenhoitopalvelujen nykyiset aukioloajat rajoittavat hoitovelvollisuuksia omaavien vanhempien, pääasiassa naisten, mahdollisuuksia tehdä pidempiä työpäiviä. Pakollisten laatustandardien käyttöönotto varhaiskasvatuksessa voisi paremmin varmistaa laadukkaan hoidon tarjoamisen koko maassa.

(26) Liiketoiminnan dynaamisuus on vähentynyt Itävallassa, ja yritysten perustamis- ja lopettamisasteet ovat unionin alhaisimpia. Startup-yritysten ja nuorten yritysten osuus pienenee, mikä vaikuttaa kielteisesti tuottavuuteen (nuorten yritysten osuus oli 5,4 % vuonna 2013, mutta vuonna 2020 se oli laskenut 3,8 %:iin eli alle unionin keskiarvon). Myös kasvuyritysten osuus on huomattavasti alle unionin keskiarvon (vuonna 2021 8,21 % yritysten määrällä mitattuna ja 7,29 % työntekijöiden määrällä mitattuna, kun vastaavat osuudet olivat unionissa keskimäärin 9,18 % ja 12,40 %). Oman pääoman ehtoinen rahoitus on kansainvälisesti katsottuna vähäistä. Yksityisen riskipääoman vähäinen tarjonta rajoittaa innovatiivisia yrityksiä ja teknologian levittämistä. Riskipääoman tarjonta ja kysyntä eivät ole erityisen suuria Itävallassa, mikä voi haitata uusien teknologiaintensiivisten ja innovatiivisten yritysten perustamista ja kasvua. Riskipääomarahoituksen rajallinen saatavuus vaikuttaa erityisesti innovatiivisiin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (pk-yrityksiin) ja startup-yrityksiin. Riskipääomarahoitus on alikehittynyttä – yksityinen oman pääoman ehtoinen rahoitus oli vain 0,14 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022, mikä on huomattavasti alle unionin keskiarvon (0,64 %), ja riskipääoma oli 0,041 prosenttia suhteessa BKT:hen (unionin keskiarvo: 0,09 %).

(27) Osaamisvaje ja kohtaanto-ongelmat ovat Itävallan kiireellisimpiä haasteita, ja väestön ikääntyminen pahentaa tilannetta entisestään. Avoimien työpaikkojen aste on Itävallassa edelleen yksi unionin korkeimmista, ja se on pysynyt yli 4 prosentissa vuoden 2021 lopusta lähtien. Vaikka ikääntyneiden työntekijöiden työllisyysaste on noussut jatkuvasti viimeisen vuosikymmenen aikana ja nousi 57,7 prosenttiin vuonna 2023, se on edelleen selvästi alle unionin keskiarvon, joka on 63,8 prosenttia. Koska ikääntyneillä työntekijöillä on rajallisemmat digitaaliset taidot ja he kohtaavat usein syrjiviä käytäntöjä ikänsä vuoksi, heillä on vaikeuksia palata työmarkkinoille. Erityisen haavoittuvassa asemassa ovat matalasti koulutetut henkilöt, jotka ovat suorittaneet vain pakollisen kouluopetuksen, ja heidän osuutensa työttömistä on Itävallassa suurin. Vastaavasti maahanmuuttajataustaisilla henkilöillä ja henkilöillä, joiden sosioekonomiset lähtökohdat ovat heikommat, on heikommat työmarkkinatulokset, ja he kohtaavat erityisiä työmarkkinoiden esteitä muun muassa koulusta työelämään siirtymiseen liittyvien haasteiden vuoksi. Kansainvälisen oppimistulosten arviointiohjelman (PISA) vuoden 2022 tutkimuksen mukaan noin joka neljänneltä 15-vuotiaalta itävaltalaiselta oppilaalta puuttui vähimmäistason osaaminen matematiikassa, lukemisessa ja luonnontieteissä. Heikommassa asemassa olevien tai maahanmuuttajataustaisten kohdalla tämä osuus oli 45 prosenttia matematiikassa. Lisäksi unionin ulkopuolella syntyneet nuoret keskeyttävät koulunkäynnin varhain lähes kaksi kertaa muita todennäköisemmin, mikä vaikuttaa kielteisesti heidän työmarkkinoille integroitumiseensa. Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä toimenpiteitä osaamistarjonnan sekä heikommassa asemassa olevien oppilaiden koulutustulosten parantamiseksi toteutetaan parhaillaan, mutta lisätoimenpiteitä tarvitaan nykyisen työvoima- ja osaamispulan vähentämiseksi. Näitä voisivat olla ikääntyneiden työntekijöiden ja alhaisen osaamistason työntekijöiden sekä maahanmuuttajataustaisten henkilöiden työmarkkinoille pääsyn edistäminen, maahanmuuttajataustaisten nuorten koulunkäynnin varhaisen keskeyttämisen ehkäiseminen sekä heikommassa asemassa olevien ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden perustaitojen parantaminen.

([20]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/795, annettu 29 päivänä helmikuuta 2024, Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP-kehysväline) perustamisesta ja direktiivin 2003/87/EY sekä asetusten (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 ja (EU) 2021/241 muuttamisesta (EUVL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(28) Vaikka Itävalta on pyrkinyt monipuolistamaan kaasutoimituksiaan, se on edelleen erittäin riippuvainen Venäjän kaasusta. Vaikka kaasutoimitukset Norjasta ja vähemmässä määrin Pohjois-Afrikasta ja Keski-Aasiasta lisääntyivät vuonna 2023, selvästi suurin osa kaasusta tuotiin Venäjältä, erityisesti talvella (98 % kokonaistuonnista joulukuussa 2023). Naapurimaista, kuten Saksasta ja Italiasta, tulevan siirtokapasiteetin laajentamiseksi Itävalta tuki kohdennettuja investointeja kaasuputki-infrastruktuurinsa parantamiseen. Samalla Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset toimenpiteet, kuten investoinnit energiatehokkuuteen ja fossiilisia polttoaineita käyttävien lämmittimien korvaamiseen, auttavat vähentämään kaasun kysyntää ja nopeuttamaan vihreää siirtymää. Irtautuminen osittain valtion omistaman itävaltalaisen OMV-energiayhtiön ja venäläisen Gazprom-yhtiön välisestä pitkän aikavälin toimitussopimuksesta antaisi mahdollisuuden toteuttaa nopeasti lisätoimia kaasuenergialähteiden monipuolistamiseksi. Huolimatta siitä, että hiljattain on toteutettu joitakin kaasutarjonnan monipuolistamiseen tähtääviä toimenpiteitä, Venäjän kaasusta irtautumista koskevaa strategiaa on vahvistettava entisestään, sillä se jättää Itävallan energiahuollon haavoittuvaan asemaan.

(29) Itävallan asennettu uusiutuvan energian kapasiteetti kasvoi 6 prosenttia vuonna 2022. Aurinkoenergian, erityisesti aurinkosähkön, käyttö lisääntyi edelleen voimakkaasti, mutta tuulienergian käyttö ei lisääntynyt yhtä nopeasti. Sähkön varastoinnin sekä siirto- ja jakeluverkkojen parantamisesta ja laajentamisesta erityisesti Itävallan itä- ja länsiosien välillä on tullut kiireellistä, kun otetaan huomioon, että Itävallan tavoitteena on nostaa uusiutuvan sähkön osuus 100 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Tämä edellyttää lisää investointeja sekä sitä, että uusiutuvaan energiaan perustuvan sähköntuotannon integrointia järjestelmään nopeutetaan huhtikuussa 2024 julkaistun ensimmäisen integroidun verkkoinfrastruktuurisuunnitelman mukaisesti. Itävalta on esitellyt lisää toimenpiteitä energiasiirtymän nopeuttamiseksi, mutta tarkistettu sähkömarkkinasäädös ja uusiutuvia kaasuja koskeva säädös odottavat edelleen kansallisen parlamentin hyväksyntää.

(30) Toimet, joita Itävalta on toteuttanut kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi viime vuosina, alkavat tuottaa tulosta. Unionin päästökauppajärjestelmään kuulumattomat kasvihuonekaasupäästöt vähenivät 5 prosenttia vuonna 2022. Nykyisellä politiikalla Itävallan tulos kuitenkin jää 21 prosenttiyksikköä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/842 ([21]) sovitusta taakanjakotavoitteesta – 48 prosentin vähennys vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Itävallan on vielä toimitettava komissiolle kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa päivitysluonnos, joka oli määrä toimittaa kesäkuussa 2023 ja jossa esitetään, miten se aikoo kuroa tämän eron umpeen. Itävalta otti käyttöön hiilidioksidin hinnoittelun päästökauppajärjestelmään kuulumattomilla aloilla, mikä on askel oikeaan suuntaan, mutta liikenteen päästöt henkeä kohti ovat edelleen unionin keskiarvon yläpuolella. Tämä johtuu muun muassa dieselin suhteellisen alhaisesta verokannasta, mikä aiheuttaa niin sanottua ”tankkausturismia”. Itävallan elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää useita kestävään liikenteeseen liittyviä uudistuksia ja investointeja, mutta päästöjen vähentämiseksi on mahdollista toteuttaa vielä lisää toimenpiteitä, kuten julkisen liikenteen vahvistaminen maaseutualueilla.

(31) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2024, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimia euroaluetta koskevan vuoden 2024 suosituksen toteuttamiseksi. Suositukset 1, 2, 3 ja 4 auttavat Itävaltaa panemaan täytäntöön euroaluetta koskevassa vuoden 2024 suosituksessa vahvistetut ensimmäisen, toisen, kolmannen ja neljännen suosituksen,

SUOSITTAA, että Itävalta toteuttaa vuosina 2024 ja 2025 toimia, joilla se

1. toimittaa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman oikeaan aikaan; uudistetun vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia noudattaen rajoittaa nettomenojen ([22]) kasvun vuonna 2025 tasolle, jolla muun muassa julkinen velka saadaan uskottavasti lasku-uralle keskipitkällä aikavälillä ja noudatetaan perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen; parantaa terveydenhuoltojärjestelmän ja pitkäaikaishoitojärjestelmän julkistaloudellista kestävyyttä; yksinkertaistaa ja järkeistää eri hallintotasojen välisiä rahoitussuhteita ja -vastuita ja sovittaa yhteen rahoitus- ja varainkäyttövastuut; parantaa edelleen veroyhdistelmää verokiilan kaventamiseksi ja osallistavan ja kestävän kasvun tukemiseksi;

([21]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/842, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/842/oj).

([22]) Asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 alakohdan mukaan ”nettomenoilla” tarkoitetaan julkisia menoja ilman korkomenoja, harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja sekä työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

2. puuttuu asiaankuuluviin haasteisiin, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun nopea ja tuloksellinen täytäntöönpano voi jatkua, varmistaen näin, että uudistukset ja investoinnit saadaan päätökseen viimeistään elokuussa 2026; nopeuttaa koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanoa; jatkaa kyseisten ohjelmien väliarvioinnin yhteydessä keskittymistä sovittuihin toimintalinjoihin ottaen samalla huomioon Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevan aloitteen tarjoamat mahdollisuudet kilpailukyvyn parantamiseen;

3. edistää työmarkkinaosallistumista naisten osalta, muun muassa parantamalla lastenhoitopalvelujen laatua ja saatavuutta, ja iäkkäämpien työntekijöiden osalta; parantaa muita heikommassa asemassa olevien ryhmien, kuten matalan osaamistason työnhakijoiden ja maahanmuuttajataustaisten henkilöiden, työmarkkinatuloksia ja parantaa perustaitojen tasoa varhaisesta iästä alkaen, erityisesti koulutasolla; edistää liiketoiminnan dynaamisuutta sekä nuorten yritysten perustamista ja kasvua muun muassa parantamalla riskipääoman saatavuutta;

4. parantaa energiaturvallisuutta nopeuttamalla kaasutoimitusten monipuolistamista muihin kuin venäläisiin lähteisiin; vähentää edelleen päästöjä, etenkin liikennealalla.

Tehty Luxemburgissa 21 päivänä lokakuuta 2024.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

NAGY I.